

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง สังกัดเทศบาลจังหวัดสระบุรี ผู้วิจัยได้สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายในการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. วิธีการดำเนินการวิจัย
4. สรุปผล
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง สังกัดเทศบาลจังหวัดสระบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง สังกัดเทศบาลจังหวัดสระบุรี จำแนกตามเพศ อายุ ประสบการณ์การทำงาน ตำแหน่งหน้าที่ และวิทยฐานะ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง โรงเรียนในสังกัดเทศบาล จังหวัดสระบุรี ปีการศึกษา 2551 จำนวน 19 โรงเรียน รวม ผู้บริหาร จำนวน 184 คน ครู จำนวน 535 คน ผู้ปกครอง จำนวน 12,520 คน รวม 13,239 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เนื่องจากประชากรมีจำนวนแน่นอน (finite population) ใช้สูตรยามานะ (Yamane) ในการคำนวณหาขนาดของตัวอย่าง ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 375 คน

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น

2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (check list) เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองสังกัดเทศบาลจังหวัดสระบุรี 4 ด้านได้แก่ 1) ภาวะผู้นำเน้นโครงสร้าง 2) ภาวะผู้นำเน้นทรัพยากรมนุษย์ 3) ภาวะผู้นำเน้นการเมือง และ 4) ภาวะผู้นำเน้นสัญลักษณ์ มีลักษณะเป็นตัวเลขมาตราส่วนประมาณค่า (numerical rating scale) มี 5 ระดับ

2. ขั้นตอนในการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเรื่องภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองสังกัดเทศบาลจังหวัดสระบุรี ด้านการหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระและโครงสร้างของคำถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) (สุริย ศิริโกภาภิรมย์, 2546, หน้า 243-244) เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาเครื่องมือ ถึงความสมบูรณ์ครอบคลุมโดยมีค่า IOC ระหว่าง 0.60-1.00 แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) กับผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองสังกัดเทศบาลเมืองสระบุรี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่นโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1971, p.160) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.912

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี เพื่อแนะนำตัวผู้วิจัยในการติดต่อหน่วยงานที่เก็บข้อมูล แล้วนำแบบสอบถามส่งไปยังผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกคน โดยผู้วิจัยได้จัดส่งด้วยตนเอง จำนวนทั้งสิ้น 375 ฉบับและติดตามรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

4. การจัดกระทำข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจสอบความถูกต้องเพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป มีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

1. หาค่าความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage) ของข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

2. หาค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ของคะแนนจากการตอบแบบสอบถามโดยการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

3. วิเคราะห์สถิติเชิงอ้างอิง ใช้ทดสอบสมมติฐาน เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองสังกัดเทศบาลจังหวัดสระบุรี จำแนกตาม อายุ ประสบการณ์การทำงาน ตำแหน่งหน้าที่ และวิทยฐานะ โดยการวิเคราะห์

ความแปรปรวนแบบทางเดียว (one – way ANOVA) โดยการทดสอบเอฟ (F-test) เมื่อมี
นัยสำคัญทางสถิติจึงเปรียบเทียบรายคู่ โดยใช้การทดสอบของเชฟเฟ (Scheffe's method)

สรุปผล

การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และ
ผู้ปกครอง สังกัดเทศบาลจังหวัดสระบุรี ผู้วิจัยได้สรุปผล ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 65.9
อายุ 41 - 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.9 ประสบการณ์การทำงาน 1 - 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.5
ตำแหน่งหน้าที่เป็นผู้ปกครอง คิดเป็นร้อยละ 44.0 ไม่มีวิทยฐานะ คิดเป็นร้อยละ 68.5

2. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง
สังกัดเทศบาลจังหวัดสระบุรี

2.1 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง
สังกัดเทศบาลจังหวัดสระบุรี ด้านภาวะผู้นำเน้นโครงสร้าง พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก
เมื่อพิจารณาเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรกดังนี้ 1) ให้ความสำคัญกับระเบียบ
กฎเกณฑ์ ทำหน้าที่ดูแลให้ทุกฝ่ายปฏิบัติตามกฎเกณฑ์นั้นๆ 2) มีเหตุผลและการคิดอย่าง
ละเอียดรอบคอบ และ 3) ให้ผู้ปฏิบัติรับผิดชอบในผลลัพธ์จากการทำงานที่เกิดขึ้น

2.2 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง
สังกัดเทศบาลจังหวัดสระบุรี ด้านภาวะผู้นำเน้นทรัพยากรมนุษย์ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับ
มาก เมื่อพิจารณาเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรกดังนี้ 1) ยกย่องชมเชยผู้อื่น
ที่มีผลงานดีเยี่ยม 2) สามารถเข้าพบติดต่อได้ง่าย และ 3) มีการพัฒนาสมาชิกในองค์กรเพิ่มพูน
ความรู้ความสามารถ

2.3 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง
สังกัดเทศบาลจังหวัดสระบุรี ด้านภาวะผู้นำเน้นการเมือง พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อ
พิจารณาเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรกดังนี้ ดังนี้ 1) มีเสน่ห์ในการวางตัวใน
สังคม ทั้งด้านการพูดและการแสดงออก 2) มีความสามารถเป็นพิเศษในการระดมกำลังคนและ
ทรัพยากรเพื่อปฏิบัติการกิจให้บรรลุผลสำเร็จ และ 3) เป็นนักเจรจาต่อรองที่มีความสุขุมและ
เชี่ยวชาญ

2.4 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง
สังกัดเทศบาลจังหวัดสระบุรี ด้านภาวะผู้นำเน้นสัญลักษณ์ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อ
พิจารณาเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรกดังนี้ 1) มีบุคลิกภาพที่ดี เป็นเสมือน
แบบอย่างที่ดีและมีคุณค่าของหน่วยงาน 2) เป็นผู้มีความประพฤติปฏิบัติดี สามารถแก้ปัญหาต่างๆ
ได้เป็นอย่างดี และ 3) เป็นประธานพิธีการต่างๆ ขององค์กร ร่วมงานพิธีสำคัญต่างๆ ของ
ชุมชนอยู่เสมอ

2.5 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง สังกัดเทศบาลจังหวัดสระบุรี พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) ด้านภาวะผู้นำเน้น ทรัพยากรมนุษย์ 2) ด้านภาวะผู้นำเน้นสัญลักษณ์ 3) ด้านภาวะผู้นำเน้นโครงสร้าง และ 4) ด้าน ภาวะผู้นำเน้นการเมือง

3. เปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และ ผู้ปกครอง สังกัดเทศบาลจังหวัดสระบุรี

3.1 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง สังกัดเทศบาลจังหวัดสระบุรี จำแนกตามเพศ พบว่า ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านภาวะผู้นำเน้นการเมือง แตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง สังกัดเทศบาลจังหวัดสระบุรี จำแนกตามอายุ พบว่า ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3.3 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง สังกัดเทศบาลจังหวัดสระบุรี จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ในภาพรวมและ รายด้านไม่แตกต่างกัน

3.4 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง สังกัดเทศบาลจังหวัดสระบุรี จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ พบว่า ในภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

3.5 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง สังกัดเทศบาลจังหวัดสระบุรี จำแนกตามวิทยฐานะ พบว่า ในภาพรวมแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านภาวะผู้นำเน้น โครงสร้าง และ ด้านภาวะผู้นำเน้นทรัพยากรมนุษย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 เมื่อพบความแตกต่างจึงดำเนินการทดสอบรายคู่ ได้ดังนี้

3.5.1 ด้านภาวะผู้นำเน้นโครงสร้าง พบว่า แตกต่างกัน 2 คู่คือ 1) กลุ่มที่ไม่มี วิทยฐานะ แตกต่างกับกลุ่มที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) กลุ่มที่มีวิทยฐานะชำนาญการ แตกต่างกับกลุ่มที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.5.2 ด้านภาวะผู้นำเน้นโครงสร้าง พบว่า แตกต่างกัน 2 คู่คือ 1) กลุ่มที่ไม่มี วิทยฐานะ แตกต่างกับกลุ่มที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) กลุ่มที่มีวิทยฐานะชำนาญการ แตกต่างกับกลุ่มที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ อย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.5.3 ภาพรวม พบว่า แตกต่างกัน 1 คู่คือ กลุ่มที่มีวิทยฐานะชำนาญการ แตกต่างกับกลุ่มที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง สังกัดเทศบาลจังหวัดสระบุรี ผู้วิจัยได้อภิปรายผล ดังนี้

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง สังกัดเทศบาลจังหวัดสระบุรี

1.1 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง สังกัดเทศบาลจังหวัดสระบุรี ด้านภาวะผู้นำเน้นโครงสร้าง พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งภาวะผู้นำเน้นโครงสร้างเป็นผู้นำที่ให้ความสำคัญกับเป้าหมาย บทบาท การประสานงานและการควบคุม การทำงานของบุคคลต่างๆ มีการเชื่อมโยงกันโดยอำนาจ หน้าที่นโยบาย กฎระเบียบ กำหนดบทบาทของผู้ใต้บังคับบัญชาตามโครงสร้างการทำงาน การดูแลแนะนำอย่างใกล้ชิด เน้นเรื่องงานเป็นหลัก เพื่อให้บรรลุเป้าหมายองค์การ จรรยา ปานเจริญ (2550, เมษายน 5) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเน้นโครงสร้าง คือ พฤติกรรมที่ผู้นำได้กำหนดบทบาท ทั้งตัวของผู้ตนเองและของผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อให้บรรลุจุดหมายขององค์การ โดยเฉพาะบทบาทในหน้าที่พื้นฐานทางการบริหารอย่างเช่น การวางแผน การจัดองค์การ และการสั่งการ เป็นต้น ซึ่งได้เน้นเรื่องงานเป็นหลัก ปิยพร รongพล (2543, หน้า 94) กล่าวว่า สาเหตุที่ผู้บริหารมีภาวะผู้นำแบบเน้นโครงสร้าง เป็นเพราะโรงเรียนเป็นหน่วยงานทางราชการ มีโครงสร้าง กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่ชัดเจน ผู้บริหารต้องยึดและใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ

1.2 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง สังกัดเทศบาลจังหวัดสระบุรี ด้านภาวะผู้นำเน้นทรัพยากรมนุษย์ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งภาวะผู้นำที่เน้นทรัพยากรมนุษย์ เป็นผู้นำที่ให้ความสำคัญกับศักดิ์ศรีความเป็นคนและความต้องการของบุคคลในองค์การ มุ่งความเป็นมิตร เพิ่มการแลกเปลี่ยนและมีส่วนร่วม โดยมีความเชื่อว่าบุคคลจะทำงานดีที่สุดถ้าความต้องการได้รับการตอบสนอง และถ้ามีความรู้ความสามารถในงานที่ปฏิบัติ อำนวย แสงสว่าง (2540, หน้า 2) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเน้นทรัพยากรมนุษย์ คือ ผู้นำที่ให้ความสำคัญในศักดิ์ศรีความเป็นคน และต้องทำให้บุคลากรเหล่านั้นได้รับประโยชน์อย่างเหมาะสม นอกจากนั้นจะต้องเอาใจใส่ดูแลในเรื่องความต้องการทั้งหลายของบุคลากร เพื่อให้บุคลากรมีขวัญกำลังใจในการทำงานจะก่อให้เกิดผลสำเร็จและความเจริญก้าวหน้าในการดำเนินงานขององค์การ ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (ปิยพร รongพล, 2543, หน้า 93) ที่กล่าวว่า แนวคิดการบริหารสมัยใหม่ จะให้ความสำคัญกับคน การทำงานเป็นทีม และการบริหารแบบมีส่วนร่วม ในบรรดาทรัพยากรการบริหารโรงเรียน 4 อย่างได้แก่ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์และการจัดการ คนเป็นทรัพยากรที่

สำคัญที่สุด และการที่ผู้บริหารมีภาวะผู้นำตามกรอบทฤษฎาการมนุษย อาจเป็นเพราะ ผู้บริหาร มีประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียนมานาน จึงรู้ถึงความสามารถและเข้าใจความต้องการของ บุคลากร เข้าใจบริบทของโรงเรียนและบริหารงานให้สอดคล้องกับบริบทโดยรวมได้อย่าง กลมกลืน

1.3 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง สังกัดเทศบาลจังหวัดสระบุรี ด้านภาวะผู้นำเน้นการเมือง พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่ง ภาวะผู้นำที่เน้นการเมือง เป็นผู้นำที่ให้ความสำคัญกับอำนาจ ข้อขัดแย้ง และผลประโยชน์ของ กลุ่มต่างๆ สร้างเครือข่ายกับผู้มีส่วนได้เสียคนอื่นๆ ใช้วิธีชักจูงโน้มน้าวก่อน แล้วจึงใช้การ เจริญจูงหรือใช้วิธีบังคับถ้าจำเป็น โดยมีความเชื่อว่าความสำเร็จจะมีได้ ขึ้นอยู่กับการจัดตั้ง แนวร่วมในการทำงานให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับ สุจินต์ จันทร์สุด (2548, หน้า 562) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเน้นการเมือง คือ พฤติกรรมของผู้นำใน การจัดสรรทรัพยากรที่มีค่าสำหรับกลุ่มองค์การและสังคม และการจัดสรรดังกล่าวนี้จะต้องมี ผลบังคับตามกฎหมายขององค์การ และกฎหมายของประเทศชาติ ปิยพร รongพล (2543, หน้า 95) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเน้นการเมืองมีข้อดี คือ ใช้เป็นทางออกในสถานการณ์ที่ความเป็นเหตุ เป็นผลใช้การไม่ได้

1.4 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง สังกัดเทศบาลจังหวัดสระบุรี ด้านภาวะผู้นำเน้นสัญลักษณ์ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่ง ภาวะผู้นำที่เน้นสัญลักษณ์ เป็นผู้นำที่ให้ความสำคัญกับรูปแบบต่างๆ ทางพฤติกรรม ค่านิยม ความเชื่อ และบรรทัดฐานที่กำหนดและรักษารูปแบบนั้น ผู้นำใช้สัญลักษณ์เป็นหลักในการดึงดูด ความสนใจผู้คน และใช้การเผยแพร่ วิสัยทัศน์ให้เกิดแรงบันดาลใจแก่ผู้คนโดยมีความเชื่อว่า คนได้รับอิทธิพลจากขนบธรรมเนียมประเพณีและสิ่งที่ปฏิบัติเป็นประจำทั้งรู้ตัวและไม่รู้ตัว วณิดา สมฤทธิ์ (2541, หน้า 9) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเน้นสัญลักษณ์เปรียบประหนึ่งกวี หรือ ผู้วิเศษ จะให้ความสำคัญกับรูปแบบต่าง ๆ ทางพฤติกรรม ทั้งค่านิยม ความเชื่อ และบรรทัด ฐานที่กำหนดและรักษารูปแบบนั้น มีสมมติฐานว่า ผู้คนได้รับอิทธิพลจากขนบธรรมเนียม ประเพณี สิ่งทีปฏิบัติเป็นประจำ และการยอมรับทั้งโดยรู้ตัวและไม่รู้ตัว ถึงวิธีปฏิบัติในเรื่อง ต่างๆ เรื่องที่ผู้นำสนใจเป็นพิเศษ คือ การอธิบายถึงค่านิยมและความฝันส่วนบุคคล ค่านิยมของ สมาชิกในองค์การ รูปแบบพฤติกรรมของเพื่อนร่วมงานหรือผู้ใช้บริการ ผลกระทบจากเรื่องใน อดีต และขนบธรรมเนียมประเพณีขององค์การ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ปิยพร รongพล (2543, หน้า 95) การปฏิบัติงานของผู้บริหารต้องใช้ความสามารถหลายๆ ด้าน นอกจากการใช้ อำนาจตามหน้าที่ ตามกฎระเบียบทางราชการแล้ว ยังต้องอาศัยอำนาจบารมีส่วนตัวเพื่อการ บริหารงานให้เกิดความสำเร็จ การปฏิบัติงานอาจจะมีกำหนดย่น อนุโลมและถือปฏิบัติ ติดต่อกันมานานจนกลายเป็นค่านิยม วัฒนธรรม ประเพณี

2. เปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง สังกัดเทศบาลจังหวัดสระบุรี

2.1 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง สังกัดเทศบาลจังหวัดสระบุรี จำแนกตามเพศ พบว่า ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ซึ่งสอดคล้องกับ จิราภรณ์ วุฒิกักติ(2542, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 348 คน ผลการวิจัยเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูอาจารย์พบว่าด้านมนุษยสัมพันธ์จำแนกตามเพศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการจำแนกด้านอื่นไม่แตกต่างกัน

2.2 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง สังกัดเทศบาลจังหวัดสระบุรี จำแนกตามอายุ พบว่า ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับธวัชชัย มีประเสริฐ (2550, บทคัดย่อ) ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการสื่อสาร ภาพรวมทั้งสามด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารตามทัศนะของผู้บริหารตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ในภาพรวมทั้งสามด้านเมื่อจำแนกตามอายุ ประสพการณ์ในการทำงาน ขนาดของโรงเรียน และระดับการศึกษาพบว่าไม่แตกต่างกัน

2.3 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง สังกัดเทศบาลจังหวัดสระบุรี จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับธวัชชัย มีประเสริฐ (2550, บทคัดย่อ) ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการสื่อสาร ภาพรวมทั้งสามด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารตามทัศนะของผู้บริหารตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ในภาพรวมทั้งสามด้านเมื่อจำแนกตามอายุ ประสพการณ์ในการทำงาน ขนาดของโรงเรียน และระดับการศึกษาพบว่าไม่แตกต่างกัน

2.4 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง สังกัดเทศบาลจังหวัดสระบุรี จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ พบว่า ในภาพรวมและรายด้าน

ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับจิตพิสัย คล้ายโยทอง (2547, บทคัดย่อ) การวิจัยได้ศึกษาและเปรียบเทียบพฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 ตามความคิดเห็นของครู อาจารย์ และผู้บริหารสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 มีพฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารใน 5 ด้าน คือ การสร้างและการสื่อสารวิสัยทัศน์ การเป็นแบบอย่าง การกระตุ้นการใช้ปัญญา การมุ่งความสัมพันธ์เป็นรายคน และการตั้งใจเชิงคล้อย พบว่าอยู่ในระดับมากทั้ง 5 ด้านเช่นกัน เมื่อจำแนกตามสถานภาพด้านเพศ อายุ ภูมิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ประเภทของสถานศึกษา ทำเลที่ตั้งของสถานศึกษา ครู อาจารย์ และผู้บริหารสถานศึกษา มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

2.5 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง สังกัดเทศบาลจังหวัดสระบุรี จำแนกตามวิทยฐานะ พบว่า ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสุพรรณิ มาตรโพธิ์ (2549, บทคัดย่อ) ศึกษาและเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสตรีในมหาวิทยาลัยของรัฐ เป็นรายด้าน 4 ด้าน คือ ด้านมุ่งเกณฑ์ ด้านมุ่งงาน ด้านมุ่งสัมพันธ์ และด้านมุ่งประสาน จำแนกตามตัวแปรวุฒิการศึกษา อายุ ประสบการณ์ในการบริหารงาน และวิทยฐานะ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหารสตรีที่ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยของรัฐ 5 แห่ง ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 312 คน ผลการวิจัย ผู้บริหารสตรีในมหาวิทยาลัยของรัฐมีภาวะผู้นำด้านมุ่งเกณฑ์อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านมุ่งงาน ด้านมุ่งสัมพันธ์ และด้านมุ่งประสานอยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสตรีในมหาวิทยาลัยของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานครเป็นรายด้าน 4 ด้าน จำแนกตามวิทยฐานะพบว่า ผู้บริหารสตรีในมหาวิทยาลัยของรัฐที่มีวิทยฐานะต่างกัน มีภาวะผู้นำทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง สังกัดเทศบาลจังหวัดสระบุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง สังกัดเทศบาลจังหวัดสระบุรี ด้านภาวะผู้นำเน้นโครงสร้าง ในรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ แยกสมาชิกองค์การออกจากคนที่ไม่ได้เป็นสมาชิก ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรดำเนินการจัดโครงสร้างโดยแยกสมาชิกองค์การออกจากคนที่ไม่ได้เป็นสมาชิก เพื่อให้สมาชิกกำหนดบทบาทหน้าที่ของตนเองตามโครงสร้างการทำงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายองค์การ

1.2 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง สังกัดเทศบาลจังหวัดสระบุรี ด้านภาวะผู้นำเน้นทรัพยากรมนุษย์ ในรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ หล่อหลอมความคิดและการกระทำของพนักงาน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรให้การสนับสนุนหล่อหลอมความคิดและการกระทำของพนักงาน เคารพในความคิดเห็น และคำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่น เพื่อให้การทำงานในองค์กรบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

1.3 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง สังกัดเทศบาลจังหวัดสระบุรี ด้านภาวะผู้นำเน้นการเมือง รายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ รู้จักฉกฉวยจังหวะหรือโอกาส ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรฉกฉวยจังหวะหรือโอกาสในการจัดตั้งแนวร่วมในการทำงาน และให้ความสนใจเป็นพิเศษ พิทักษ์ผลประโยชน์กลุ่ม

1.4 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง สังกัดเทศบาลจังหวัดสระบุรี ด้านภาวะผู้นำเน้นสัญลักษณ์ รายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ เป็นผู้มึนบารมีสูง ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรเพิ่มลักษณะของการเป็นผู้นำที่ดี ได้แก่ บุคลิกภาพทั้งทางกายและทางใจที่ดี เป็นผู้มีไหวพริบปฏิภาณดี สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์กว้างไกลและยืดหยุ่น มีความสามารถอธิบายให้คนอื่นเข้าใจได้ชัดเจนตามวัตถุประสงค์

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 เนื่องการภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง ด้านภาวะผู้นำเน้นการเมือง มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้นจึงควรมีการศึกษาลักษณะของภาวะผู้นำที่เน้นการเมือง ตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง สังกัดเทศบาลจังหวัดสระบุรี

2.2 ควรมีการศึกษาและเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง สังกัดเทศบาลจังหวัดสระบุรี กับหน่วยงานอื่นๆ